

Mardin Mebusu Kemal Türkoğlu'nun, Reisicumhur tahsisatı hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/442)

25 . XI . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Cumhurbaşkanı ödeneği hakkında hazırladığım kanun teklifi ile gerekçesini ilişik olarak sunuyorum. Gereğinin yapılmasını ~~uygularım~~ rica ederim.

Mardin Milletvekili
Dr. K. Türkoğlu

GEREKÇE

Cumhurbaşkanının ödeneğinin özel bir kanunla gösterileceği Anayasanın 43 nci maddesinde tesbit edilmiş bulunmaktadır. Bu hüküm bugüne kadar yerine getirilmemiş ve her sene bütçesine konan ödenekler tediye edilegelmiştir. Devlet emvalinden yapılacak bilünüm sarfiyatın kanuni bir mezuniyete istinat ettirilmesi zarureti Muhasebe Umumiye Kanununun icabatındandır. Ayrıca 1951 Bütçesinin müzakeresi sırasında bu zaruretin yerine getirilmesi üzerinde Bütçe Komisyonunda mutabakat hâsül olmuştu.

Meclis Başkanı ödeneği hakkındaki kanun teklifi İdareci Üyeler, Başbakan ve Bakanların ödenekleri hakkındaki kanun tasarısı da Hükümet tarafından geçen sene hazırlanarak yüksek Meclise kabul edilmiş ve 1952 Bütçe yılı başından itibaren yürürlüğe girmişlerdir. Ödeneklerin behemahal özel kanunlarla tesbiti hakkındaki âmir hükümlere uyulmuş olmanın tek istisnası, Cumhurbaşkanı ödeneği hakkında henüz bir kanun çıkarılmamış olmasıdır. Anayasanın bu boşluğunu da doldurmak maksadiyle işbu kanun teklifi tarafından hazırlanmış bulunmaktadır.

Birinci madde, Cumhurbaşkanı, milletvekilliği ödenek ve yolluklarından başka verilecek aylık ödeneğin miktarını tesbit eylemektedir. Ödenek miktarı bundan evvelki yılların aynıdır. Sadece küsurat atılarak 1952 yılı Bütçesindeki âdi ve olağanüstü ödeneklerin mecmuu olan (150 000) lira yıllık ödenek esas alınmıştır. Bu miktarın azaltılıp çağoltılması yüksek Meclisin takdirine bırakılmıştır.

İkinci madde, ödeneğin ödeme şeklini göstermektedir.

Üçüncü madde, Cumhurbaşkanı ödeneğine Meclis Başkanı, Başbakan ve Bakanların ödeneklerinde olduğu gibi 4178 sayılı Kanunla kabul edilen zammın yapılmıyacağını göstermektedir.

Dördüncü madde ile kanunun, 1953 Bütçe Kanunu ile aynı günde yürürlüğe girmesi sağlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/442

Karar No. 26

21 . 1 . 1953

Yüksek Reisliğe

Mardin Mebusu Kemal Türkoğlu'nun, Cumhurbaşkanı ödeneği hakkında kanun teklifi, teklif sahibi, İdareci Üye İhsan Şerif Özgen (Kütahya), Riyaseti Cumhurbaş. Umumi Kâtibi ve Maliye Vekâleti mümessili hazır buldukları halde komisyonumuzca müzakere olundu.

Teklifin gerekçesinde de izah olunduğu üzere bu kanun teklifi Teşkilâtı Esasiye Kanununun 43 ncu maddesinde beyan olunan Cumhurbaşkanı tahsisatının hususi bir kanunla gösterileceği hükmüne istinaden hazırlanmış bulunmakta ve daha evvel Büyük Millet Meclisi Reisi, Başvekil ve vekillerin tahsisatlarını tâyin ve tesbit eden kanunlarda olduğu gibi mevzuatımızda mevcut bir boşluğu doldurmak maksat ve gayesini istihdaf etmektedir.

Bu bakımdan teklifin heyeti umumiyesi üzerinde açılan müzakereler neticesinde esasının kabulü ittifakla karara bağlandıktan sonra maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Birinci maddede Reiscumhura ayda 12 500 lira makam tahsisatı verileceğini âmir bulunmaktadır ki, Reiscumhura asıl ödenek ve olağanüstü ödenek namlarıyla ödenmekte bulunan yıllık 150 373 liralık miktara nazaran küsuratın tenzilinden sonra kalan miktara tevafuk etmekte olduğu anlaşılan bu tahsisat aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde aylık tahsisatın peşin olarak ödeneceğini, Teşkilâtı Esasiye Kanununun 33 ncu maddesine göre Reiscumhura vekâlet edecek olan Büyük Millet Meclisi Reisine ayrıca tahsisat verilmiyeceğini âmirdir. Bugünkü tatabikata uygun olan bu hükümler de aynen kabul edilmiştir.

Üçüncü madde birinci maddeye göre verilen tahsisat 4178 sayılı Kanun gereğince zam yapılmıyacağını âmir bulunmaktadır. Birinci maddede Reiscumhurun alacağı aylık tahsisat yekûnu

tâyin edilmiş olduğuna göre bu madde de ekseriyetle kabul edilmiştir. Ancak 4178 sayılı Kanunla yapılan % 25 zam tutarı olan 37 500 liralık fazla tahsisattan Reiscumhur Sayın Celâl Bayar'ın Reiscumhurluğa seçiminden sonra feragat ederek bütçeye konan tahsisatın feragat miktarı tenzil edilmek suretiyle hesap edilmiş olduğundan ve Sayın Celâl Bayar'ın şahsıan taallûk eden bu feragatin, tahsisatın tâyin ve tesbitinde nazara alınmaması ve 4178 sayılı Kanunla tâyin olunan zammın yapılması hususunda Mehmet Daim Süaup (Siird) tarafından yapılan teklif bugünkü şartlar ve sayın Celâl Bayar'ın feragati muvacehesinde ekseriyetle kabule şayan görülmemiştir.

Teklifin 4 ncu maddesindeki meriyete giriş tarihi mali teknik bakımından 28 . II . 1953 olarak tashih olunmuş ve beşinci madde aynen kabul edilmiştir. Teklifte kullanılan bazı tâbirler Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun tâbirlerine uygun bir şekle konulmuştur.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Komisyonu Reisi

Rize

İ. Akçal

Kâtip

Zonguldak

F. Açıksöz

Erzurum

S. Erduman

Kocaeli

L. Tokoğlu

Mardin

A. Kalav

Samsun

Ş. Uluçay

Sözcü

Siird

M. Daim Süalp

Amasya

Hâmit Koray

Kocaeli

E. Alican

Malatya

E. Doğan

İmzada bulunamadı

Niğde

H. Arıbaş

Seyhan

Z. Akçal

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No 2/442

Karar No. 76

20. IV. 1953

Yüksek Reisliğe

Mardin Mebusu Kemal Türkoğlu'nun, Reisicumhur Tahsisatı hakkındaki kanun teklifi Maliye Komisyonu raporu ile birlikte komisyonumuza havale olunmakla teklif sahibi ve İdare Amiri Kütahya Mebusu İhsan Şerif Özgen hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Teklif sahibi gerekçesinde; Reisicumhur tahsisatının hususi bir kanunla tâyin olunacağı Teşkilâtı Esasiye Kanununun 43 ncü maddesinde tesbit edilmiş olduğu halde bu hükmün bugüne kadar yerine getirilemediğini ve bu boşluğu doldurmak maksadiyle kanun teklifinde bulunduğunu bildirmektedir.

Kanun teklifini, bidayeten tetkik eden Maliye Komisyonu, metindeki bâzi kelimeleri Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun ruhuna uygun şekilde değiştirmek suretiyle kabul etmiştir.

Komisyonumuzda cereyan eden müzakere sonunda; Teşkilâtı Esasiye Kanununun 43 ncü maddesindeki «Reisicumhurun tahsisatı kanunu mahsus ile tâyin olunur» tarzında mevcut sarahat muvacehesinde ödenecek tahsisatın makam tahsisatı olmadığı, ayrıca 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda da Reisicumhurların emekli maaşlarına aylık tahsisatlarının esas tutulacağı hükmü mevcut bulunduğu ve metinde bu kanunla emekliliğe tâbi olmıyan (makam tahsisatı) tâbiri kaldığı takdirde emekli aylığı bağlanması mümkün olamayacağı nazarı dikkate alınarak Maliye Komisyonunun hazırladığı birinci madde metninden «makam» tâbirinin çıkarılması uygun görülmüştür.

Yıllık bütçelerle Reisicumhur tahsisatı olarak kabul olunan (15 547) lira meyanında bulunan % 15 nispetinde zam ile tazminat namıyla verilmekte olan tahsisatın 23 . II . 1951 tarihinden beri Reisicumhur tarafından alınmaması şahsi bir feragat mahiyetinde bulunduğu nazara alınmış ve bu sebeple Reisicumhurlara ayda (12 500) lira verileceği hükmünün madde

metninde tasrih ve tesbiti komisyonumuzca da münasip görülmüştür.

Maliye Komisyonunun ikinci maddesinin ikinci cümlesinde, Reisicumhurun ay içinde işe başlaması halinde aylık tahsisatının işe başladığı tarihi takibeden aybaşından itibaren ödemesi esas kabul olunmuş ise de her hangi bir sebeple ay içinde işe başlayan Reisicumhurların mütaakıp ay başından itibaren tahsisata müstahik olmaları, seçildikleri tarihten itibaren çok farklı masraflar ihtiyarına mecbur olmaları tabii bulunan Devlet Reisleri için muvafık görülmemiş ve ikinci madde, tahsisatın seçimin yapıldığı ayın iptidasından itibaren verilmesini mümkün kılacak şekilde tâdilen tesbit ve kabul edilmiştir.

Maliye Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen ve yürürlük maddeleri değiştirilmek suretiyle kabul olunan kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Sözcü
Bursa	Giresun	İstanbul
K. Yılmaz	M. Şener	H. Hüsman
Kâtip		
Sivas	Ankara	Ankara
H. İmre	M. Bayramoğlu	M. Ete
Antalya	Çanakkale	Diyarbakır
A. Sarıoğlu	K. Akmanlar	Y. Azizoglu
Elâziğ	Erzincan	İstanbul
Ö. F. Sanaç	N. Pekcan	S. Oran
İstanbul	Kastamonu	Kırklareli
F. Saymer	H. Türe	Ş. Bakay
Konya	Konya	Ordu
R. Birand	M. A. Ülgen	R. Aksoy
Seyhan	Seyhan	Siird
S. Barı	C. Türk	B. Erden
Trabzon		Van
S. F. Kalaycıoğlu		Aylık tahsisatın sekiz bin lirayı aşmaması yerinde olur.
		F. Melen

**MARDİN MEBUSU KEMAL
TÜRKOĞLU'NUN TEKLİFİ**

Cumhurbaşkanı ödeneği hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Cumhurbaşkanı ayda (12 500) lira makam ödeneği verilir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı ödenek her ay peşin olarak ödenir.

Ay içinde işe başlama halinde, mütaakıp ay başından itibaren ödeneğe hak kazanılır. Anayasanın 33 ncu maddesi gereğince Cumhurbaşkanı vekâlet eden Büyük Millet Meclisi Başkanına bu vekâleti dolayısıyla ayrıca ödenek verilmez.

MADDE 3. — Birinci maddeye göre verilen ödeneğe 4178 sayılı Kanun gereğince zam uygulanmaz.

MADDE 4. — Bu kanun 1 Mart 1953 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**MALİYE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Reisicumhur tahsisatı hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — Reisicumhura ayda (12 500) lira makam tahsisatı verilir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı tahsisat her ay peşin olarak ödenir. Ay içinde işe başlama halinde, mütaakıp ay başından itibaren tahsisata hak kazanılır. Teşkilâtı Esasiye Kanununun 33 ncu maddesi gereğince Reisicumhura vekâlet eden Büyük Millet Meclisi Reisine bu vekâleti dolayısıyla ayrıca tahsisat verilmez.

MADDE 3. — Birinci maddeye göre verilen tahsisata 4178 sayılı Kanun gereğince zam yapılmaz.

MADDE 4. — Bu kanun 28 . II . 1953 tarihinde meriyete girer.

MADDE 5. — Bu kanunu İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

**BÜTÇE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Reisicumhur tahsisatı hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Reisicumhura ayda (12 500) lira tahsisat verilir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı tahsisat her ay peşin olarak ödenir. Ay içinde işe başlama halinde, seçim yapıldığı ay başından itibaren tahsisata hak kazanılır.

Teşkilâtı Esasiye Kanununun 33 ncu maddesi gereğince Reisicumhura vekâlet eden Büyük Millet Meclisi Reisine bu vekâleti dolayısıyla ayrıca tahsisat verilmez.

MADDE 3. — Maliye Komisyonunun 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun nesri tarihinde meriyete girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini İcra Büyük Millet Meclisi memurdur.